

isterivanje iz raja

arnold slucki

JEVREJSKO GROBLJE U TIŠOVcima

Iznad preoranog, s nebom poravnjenog groblja
šume jevrejske topole čistih predstava.

Kiša tamo ide u šetnju poštapajući se dugim trotoarom
od izbrisanih jevrejskih spomenika.

Gazi po kamenim rukama pobožnih Levita,
Alfa i Beta, imena ukletih kula i biča.

Pesama – halucinacija i groznice,
mistične Kabale
– i trotoar stoji uspravan kao vazdušni hebron.

Mila moja, ne idi jevrejskim grobljem noću,
kad senke na zemaljskoj kugli trepere.

Tamo u ogledalcima rose sijaju žive oči žena
a vetrovi im kidaju crne, lepo nameštene kose.

Mila moja, ne idi jevrejskim grobljem noću...

Jer će jevrejski anđeo iskočiti iz krhke senke
i zategnuti omču na vratu ljudske savesti...

APOKRIF

Iznad sunca
Hućaće vertepska kruna.
To ju je onaj koji abdicira bacio u nebo među bodlje.

Bog
na oblaku umire.
Kiše, šumeći, otpočele postove,
zvezde postajale mokre
dok je jeretički cvrčkovima diktirao svoj apokrif
unuk Dakoste.

TERANJE PČELA

Opet pčela, zujeći, kruži nada mnom
i crta hodnike,
s prozorom u vazduhu, dugim kao spremište,
uzanim kao vlas.
Ovuda kratko prožimanje zaoki,
trenutak izvesnog verovanja u ono što je pčelinje.
bačeno unazad u bele zumbule

i pčelinju sudbinu.

Pčelo, idi,
nisi ovdašnja, antička –
ovde sve treperi
i mitovi spavaju na kamenu!

Postojiš – senko moja na snegu,
postojiš – uplašeni dah,
stojiš,
kotrljajući svoj smeh kao kuglu
vrhovima stopala.

Postojiš – snežna ikono,
postojiš – grobna tišina,
postojiš – prašino,
oblače, na kome putuje moja smrt.

MONOLOG ZA ISKUPLJENJE

Biti ili ne biti – zvuči kao odgovor,
kad već znamo šta znači reč i i,
zagledana u dve strane, koja skače
po osi poluznačenja i polupostojanja,
jer je već i polukrivica izneta svetu,
otkad je na njega stupio čovek s polusavešću.

Već je zapaljen
poslednji plamen snega
na trgu,
nad belom svećom
od mramora,
vidim šake, stegnutu pesnicu
zida,
Vislu – – –
i stidim se da umrem.

ARNOLD SLUCKI (1920 – 1972), poljski pesnik i publicista. Debitovao je 1945. godine. Izrazit liričar. Autor refleksivne, vizionarsko-simbolične poezije. Posezao za jevrejskim i biblijskim motivima. Tragično završio, jer je 1968. morao da emigrira iz Poljske. Najpre se naselio u Izraelu, s obzirom da je to bila jedina zemlja čiji je jezik dobro znao, tj. u Poljskoj se bavio prevodjenjem s hebrejskom i jevrejskom filozofijom. Zbog nemogućnosti da radi ono što ume i želi, kao i zbog oštre klime, napušta Izrael i naseljava se u Zapadnom Berlinu, gde ubrzo umire. U Poljskoj je kao pesnik rehabilitovan. Objavljena je zbirka njegovih pesama nastalih u Izraelu i Berlinu pod naslovom Biografija Anđela i veći izbor iz njegove celokupne poezije. Glavna dela: Zemlja postaje svetlija, Sunce naš drug, Jutro, Život u pesmi, Zvona nad Vislom, Zraci vremena, Mitovi u proleće, Dolina čuda, Faktura svetlosti, Ekologije i psalmodije, Biografija anđela idr.

Izbor i prevod:
Biserka Pajčić

ODA SENCI

Senko,
koja me ubijaš,
senko na snegovima,
nasmejana senko, stroga sliko,
biču koji si uvrnut od sunca kužnog vazduha!

Skromna senko,
senko svedena na jednu vitlajemsku zvezdu,
senko zapetljana u zastave,
senko – cvrkutu zločina, obećanje!
Deset božjih zapovesti!
senko Dvanaest tablica,
Laokoonu, zmijo,
senko, umnožena mašto, senko – gipsana goro,
senko – okrutna formo,
senko koja voliš preciznost, aluminijumska mero krajolika –
mala senko s armiranobetonskom krunom na lobanji!

Senko – vešala, senko – Bespravlje,
senko koja si nekad bila Tirtej,
bodež i Platon.

KOČIJE VREMENA

Ne podsmevaj se,
gledaj, kočije vremena
kraj vrata tvojih
stoje,
ne veruješ okrugloj,
koja ima antičku formu
s neprobirljivom statuom, klasom i potkovicom,
da će te poneti u plavu vrtoglavu noć,
kao pogled osuđenika pod obrvama.
Ne podsmevaj se,
kad drugi uzleti njima
gušeći se, spljoštenog tela
kao dah umiranja u ogledalu
viknuće:
Ništavilo bršljanasto,
Zemlja
ostaće dole
i hiljadu nedovršenih stvari,
sudija koji je izgubio razum,
siromah na zemaljskoj kugli
od žive koji skače oko svog zločina –
ostaće nam još sto dana
i sva beskonačnost.

Sunce –
i ono iskopano,
ovde je sve plen arheologije
iz tamnog mulja izašlo na videlo,
svuda pečati pijuka i lopata,
neupoznato drveće tare se o vazduh,
ptice stidljivo traže puteve
a iz unutrašnjosti zemlje kaplje gusta nafta,
ko bezimena krv nerođenog bika.
Zašto nas obuzima strah?
Zemlja će roditi
naše pobeđene snove.

OBELEŽENI GRADOVI

Otkud ovi krajolici? –
Iz psaltira
izlaze
i traže azil
na mom iznenadujućem poljskom,
zemlja se ljulja,
brežuljci skaču.
Zar to nisam
juče iščarao iz zakrivljenosti
auta sa zastavicama,
kad je Bog zvezdicama obeležio gradove
kao uoči velike epidemije savesti?

Čitaj otvoreno more – kao bukvar,
čitaj vodu ispresecanu svetlošću – kao grobovi,
ponavljaj: ovo je talas, ovo zrak,
poput šibe u Jehovinoj ruci.
Koliko nas je strašno uzdigao,
bili smo tu
so u oku sunca.

ŠIZMA

Bog je umro.
Nema više živih Isusa.

Video sam
Jevrejina u
mantiji
u Limunskoj ulici
i dvojicu agronoma
kraj njega
kao krila
iščupana
iz Vrta.
Išla su trojica
s trnovim krunama
filologiji je
umirala reč.

ISTERIVANJE IZ RAJA

Inki

Ovde smo svi zajedno
Eva, Zmija i Adam, pod istim sedimo drvetom,
ponavljamo rajsko nebo,
Zmija – jabuka
Adam – rebro
i Eva,
drvorezbarsko delo vlasnika ovog vrta,
kad je buknuo gnev
prvi.
A on je stajao kao luda
neiskusano,
zvuk srebra
u slepoočnici,
u ušima zvona
izgnanstva
na slavujskim
jezicima.